

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 03 Ekim 2022
Sayı : 2350

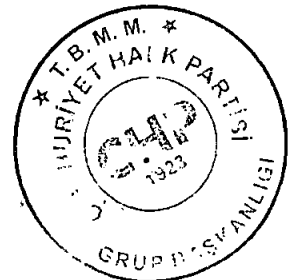
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 29.09.2022

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği
	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 10 Ekim 2022	Esas No: 2/4621

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIĞI
03 Ekim 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
03 Ekim 2022
No: 1088023

GENEL GEREKÇE

Hizmet borçlanması, kişinin geriye dönük olarak, belli tarihler arasında kalan günleri için sigorta primini ödeyerek hizmet kazanmasıdır. Kişilerin hangi hallerde geriye dönük olarak hizmet borçlanması yapabileceği 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda düzenlenmiştir.

5510 sayılı Kanunun 41. maddesinde düzenlenen hizmet borçlanmalarından biri doğum borçlanmasıdır. Doğum borçlanmasına göre, doğumdan önce sigortalı olan kadınlar, borçlanacakları süre içerisinde sigorta primlerinin yatırılmamış olması şartıyla dünyaya gelen ve yaşayan her çocuk için 720 gün borçlanma hakkına sahiptirler. Söz konusu borçlanma hakkı en fazla üç çocuk için yapılabilmektedir.

Doğum borçlanması yapan kadınlar, sigortalı olarak çalışmadan gün kazanmış olmaktadır. Doğum borçlanması yapabilmek için doğumdan önce herhangi bir şekilde sosyal güvenlik sistemine giriş yapılmış olması gerekmektedir. Kadın sigortalılar doğum borçlanmasını, yalnızca sosyal güvenlik sistemine girişlerinin yapılmış olması halinde yani sigortalı çalışmaya başladıktan sonra doğan çocukları için yapabilmektedir. Ancak bu durum hukuka ve hakkaniyete aykırıdır. Zira erkek sigortalılar, sigortalı çalışmaya başlamadan önceki ve sonraki askerlik süresi için hizmet borçlanması yapabilmektedir.

Anayasamızın 10. maddesinde eşitlik ilkesi düzenlenmiştir. Söz konusu eşitlik ilkesine göre, herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hizmet borçlanması hakkının sigortalı erkeklerin, çalışmaya başlamadan önceki dönemde ifa etmiş oldukları askerlik süresi için hizmet borçlanması yapabiliyorken, kadınların yalnızca sigorta girişi yapıldıktan sonra doğan çocuklar için hizmet borçlanması yapması Anayasamızda düzenlenen eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Ülkemiz sosyal bir hukuk devletidir. Sosyal devlet anlayışına göre devlet, ekonomik ve sosyal yaşama müdahale etmesi yoluyla, toplumdaki sınıf çatışmalarını yumuşatarak, ulusal bütünleşmeyi sağlamayı hedeflemelidir. Dolayısıyla sosyal devlet anlayışı çerçevesinde öncelikli olarak toplumun güçsüz kesimlerine ve elbette herkese insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşam seviyesinin sağlanması gerekmektedir. Ayrıca Anayasamızın "Sosyal Güvenlik Hakkı" başlıklı 60. maddesi: "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliğı sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar." hükmüne havidir. Devletimizin sosyal güvenliğı sağlayacak tedbirleri alma yükümlülüğü Anayasamızdan kaynaklanan bir yükümlülüktür.

Yukarda açıklanan hususlar doğrultusunda, emeklilik için büyük öneme sahip, kadınlara tanınan hizmet borçlanma hakkının yalnızca sosyal güvenlik sistemine giriş yapılması halinde yani sigortalı çalışmaya başladıktan sonra doğan çocuklar için yapabilme şartına bağlı olmaması gerekmektedir. İşbu kanun teklifi ile de doğum yapması nedeniyle çalışma hayatından uzak kadınlara, doğum öncesi sigortalılık kaydı olup olmadığına bakılmaksızın hizmet borçlanma hakkı sağlanması ile Anayasamızın "Sosyal Güvenlik Hakkı" başlıklı 60. Maddesinin, sosyal devlet ilkesinin ve eşitlik ilkesinin ihlallerinin engellenmesi amaçlanmaktadır.

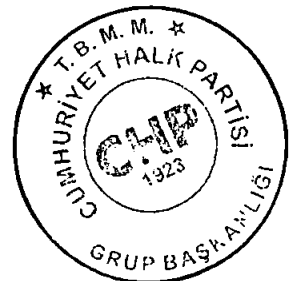

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Maddeyle doğum yapması nedeniyle çalışma hayatından uzak kadınlara, doğum öncesi sigortalılık kaydı olup olmadığına bakılmaksızın hizmet borçlanma hakkı sağlanması ile Anayasamızın “Sosyal Güvenlik Hakkı” başlıklı 60. maddesinin, sosyal devlet ilkesinin ve eşitlik ilkesinin ihlallerinin engellenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Kanunları gereği verilen ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalı kadının, sigorta başlangıcından önceki dönemlerde yaptığı doğumlar da dahil olmak üzere üç defaya mahsus olarak doğum tarihinden sonra iki yıllık süreyi geçmemek kaydıyla borçlanılacak sürelerde uzun vadeli sigorta kolları açısından sigortalı sayılmaması ve çocuğunun yaşaması şartlarıyla talepte bulunulan süreleri”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

